

Zpravodaj České národopisné společnosti

Ročník 28

Praha, březen 2024

Číslo 1

Vážené členky a vážení členové České národopisné společnosti,

první letošní číslo Zpravodaje přináší nové informace o činnosti České národopisné společnosti v období leden až březen 2024.

Věnujte, prosím, pozornost především **vyhlášení letošní ankety o Cenu České národopisné společnosti, průběhu Studentské ceny, prosbě o důsledné hlášení změn v kontaktních údajích** a mnohému dalšímu.

Činnost exekutivy

- Hlavní výbor se sešel v daném období na jednom jednání, a to 11. března 2024 v Brně na půdě detašovaného pracoviště Etnologického ústavu AV ČR, v. v. i.
- V lednu 2024 ČNS úspěšně vyúčtovala čtyři granty z roku 2023. Grant Ministerstva kultury, který byl určen na vydání prvního čísla Národopisného věstníku 2023, a grant na projekt Pasportizace dotazníků České národopisné společnosti – 5. etapa a dva granty od Rady vědeckých společností, které přispěly k financování vydání druhého čísla Národopisného věstníku 2023 a realizaci vědecké konference (NE) Tradice žije! Kontinuita, proměna, zánik a obnova tradic pohledem etnologie.
- V lednu 2024 byla vyhotovena a odeslána Roční zpráva ČNS za rok 2023 pro Radu vědeckých společností.
- ČNS čeká na vyrozumění z Ministerstva kultury ohledně udělení dvou grantů na rok 2024, které budou sloužit k vydání prvního čísla Národopisného věstníku v tomto roce a na pokračování projektu bibliografické databáze.
- ČNS již obdržela vyrozumění o oficiálním schválení udělení dvou dotací pro rok 2024 u Rady vědeckých společností, a to na vydání druhého čísla Národopisného věstníku 2024, ročník 84 a na 6. fázi digitalizace a pasportizace dotazníků ČNS.
- Vzhledem k nutnosti vyklidit dosavadní prostory v Národním muzeu (prostor tzv. Švýcarský, Petřínské sady 97), byl utříděn a 17. ledna 2024 i protokolárně předán do Masarykova ústavu a Archivu AV ČR (MÚA) takzvaný archiv ČNS. Fond bude v MÚA v následujících letech zpracován a badatelsky zpřístupněn. Hlavní výbor informuje tom, že do doby archivního zpracování nebude možné poskytovat badatelům vstup do archiválií vzniklých z činnosti ČNS, a to včetně dotazníků. ČNS zároveň intenzivně

pracuje na elektronickém zpřístupnění digitalizovaných dotazníků, i zde se však jedná o doposud neukončený proces.

Cena České národopisné společnosti

- **Hlavní výbor ČNS vyhlašuje další ročník Ceny České národopisné společnosti O nejvýznamnější počín v oboru za rok 2023.** ČNS každoročně oceňuje významné počiny, které v uplynulém roce výrazně přispěly k rozvoji a propagaci oboru etnologie. Cena je udělována v kategoriích:
 - a) publikace
 - b) výstava, expozice
 - c) projekt, akce, konference
- O udělení ceny rozhodují v rámci ankety všichni řádní, mimořádní a čestní členové ČNS, a to hlasováním prostřednictvím typizovaných hlasovacích lístků. **Kolektivnímu členu ČNS přísluší dva hlasovací lístky. Hlasovat lze v jedné, dvou či všech třech kategoriích.** Upozorňujeme hlasující, že hodnoceny budou pouze aktivity realizované v roce 2023. **Hlasovat pro vlastní počín je nepřípustné.** Detailní informace o anketě naleznete na internetových stránkách ČNS.
- **Hlasovací lístek včetně instrukcí o hlasování naleznete na poslední straně tohoto čísla Zpravodaje a na webových stránkách ČNS:**
<https://www.narodopisnaspolecnost.cz/index.php/aktuality/ostatni-aktuality/item/612-cena-ceske-narodopisne-spolecnosti-za-rok-2023>.
- Uzávěrka hlasování v anketě je **15. května 2024.**

Studentská cena ČNS

- Hlavní výbor ČNS podporuje vědeckou práci mladých badatelů a vyhlásil i letos **Studentskou cenu ČNS** za nejlepší bakalářskou a nejlepší diplomovou práci.
- Uzávěrka přihlášek je 29. března 2024.
- Porota, která přihlášené práce vyhodnotí, je složena z členů Hlavního výboru ČNS.
- Znění Studentské ceny a podmínky k účasti v soutěži naleznete na internetových stránkách ČNS na: <https://www.narodopisnaspolecnost.cz/index.php/aktuality/ostatni-aktuality/item/610-vyhlaseni-studentske-ceny-ceske-narodopisne-spolecnosti-za-nejlepsi-bakalarskou-a-magisterskou-praci-pro-rok-2024>.

Fond PhDr. Aleny Plessingerové, CSc., a PhDr. Josefa Vařeky, DrSc.

- Jak jsme již členy ČNS informovali v minulém čísle Zpravodaje, pro rok 2024 nebyl k podpoře vybrán žádný projekt.

- V současné době probíhají práce na zpracování zpráv z výzkumů realizovaných v minulých letech pro publikování v Národopisném věstníku v roce 2024.

Připravované konference, semináře, akce

- Komise pro lidové stavitelství, sídla a bydlení při ČNS, Ústav evropské etnologie FF MU Brno, Podbrdské muzeum v Rožmitále pod Třemšínem a město Rožmitál pod Třemšínem pořádají odbornou konferenci s názvem *Zakládání vesnic na dominikální půdě, jejich stavební vývoj a současnost*, která se uskuteční ve dnech **22.–24. května 2024 v Rožmitále pod Třemšínem**. Přihlášky na konferenci (s krátkou anotací referátu) zasílejte **do 10. dubna 2024** na e-mail: r.tykal@seznam.cz. Více na: <https://www.narodopisnaspolecnost.cz/index.php/aktuality/konference-seminare/item/607-konference-zakladani-vesnic-na-dominikalni-pude-jejich-stavebni-vyvoj-a-soucasnost>.
- Slovácké muzeum v Uherském Hradišti a Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně pořádají pracovní zasedání Komise pro lidové obyčeje České národopisné společnosti a Subkomise pro lidové obyčeje MKKK na téma *Proměny obyčejové tradice a její vnímání na prahu třetího tisíciletí*. Zasedání se uskuteční ve dnech **11.–12. června 2024 v Muzeu jihovýchodní Moravy ve Zlíně**, Sál A, budova č. 15, v sídle knihovny 14/15 BAŤOVA INSTITUTU. Přihlášky zasílejte na adresu: gabriela.smerickova@slovackemuzeum.cz nejpozději **do 15. května 2024**. Více na: <https://www.narodopisnaspolecnost.cz/index.php/aktuality/konference-seminare/item/609-promeny-obycejove-tradice-a-jeji-vnimani-na-prahu-3-tisicileti-zlin-11-12-6-2024>.

Zahraníční spolupráce ČNS – UNESCO

- Dne 7. února 2024 se zástupci ČNS Eva Kuminková a Oto Polouček zúčastnili online jednání The World Council of Anthropological Associations (WCAA) zaměřeného na téma publikační a citační praxe. Proběhlá diskuze povede k formulaci a zveřejnění základních doporučení, jak publikovat v antropologii, etnologii a příbuzných oborech. Na jednání zazněla kritika dominance citačních indexů v hodnocení a financování vědy a doporučení, aby antropologové a etnologové volili takové publikační strategie, aby výsledky svých výzkumů zpřístupnili nejen mezinárodní odborné komunitě, ale i zkoumaným komunitám v jejich rodném jazyce.
- Jak jsme již informovali v předchozím čísle Zpravodaje, Česká národopisná společnost byla zvolena na léta 2024–2026 do Evaluačního orgánu Mezivládního výboru UNESCO pro zachování nemateriálního kulturního dědictví. Pro ČNS to znamená velkou administrativní i pracovní zátěž, ale zároveň mimořádnou prestiž v celosvětovém měřítku.
- V roce 2024 je za ČNS pověřena koordinací a reprezentováním ČNS v UNESCO prof. PhDr. Martina Pavlicová, CSc.

- Dne 11. března 2024 proběhlo školení kolegia hodnotitelů nominací pro zápis na Seznam nemateriálních statků UNESCO z řad členů ČNS. Posuzováno bude celkem 68 nominací, přičemž část nominací již byla převzata k hodnocení.

Národopisný věstník

- Redakce Národopisného věstníku realizuje přípravu prvního čísla ročníku 84, které bude publikováno v červnu 2024.
- Dne 21. března 2024 se uskutečnilo jednání Redakční rady Národopisného věstníku.
- Fungují samostatné **webové stránky Národopisného věstníku**. K dispozici jsou na nich aktuální čísla Národopisného věstníku, archiv včetně všech digitalizovaných čísel od roku 1897 i pravidla publikování pro autory. Doporučujeme členům ČNS navštívit stránky <https://narodopisnyvestnik.cz>.
- Národopisný věstník není distribuován členům, kteří dluží členské příspěvky za tento, případně minulý rok. Po doplacení dlužných členských příspěvků jim bude Národopisný věstník zaslán dodatečně.

Dopisovatelská síť

- Hlavní výbor ČNS uvítá podněty z řad členů ČNS k **vytvoření tematických dotazníků**, své náměty můžete zasílat na e-mailovou adresu PhDr. Jany Polákové, Ph.D.: jpolakova@mzm.cz.
- K 11. březnu 2024 má ČNS 102 aktivních dopisovatelů. Komunikace a spolupráce s dopisovateli se v posledních letech výrazně oživila. Stále probíhá snaha oslovit nové dopisovatele z celé České republiky.
- V říjnu 2023 byl dopisovatelům rozeslán dotazník na téma **trhů a jarmarků** v obcích. Celkem se vrátilo 62 vyplněných dotazníků.

Webové stránky ČNS

- Chtěli bychom poděkovat členům ČNS, kteří poslali informace na naše webové stránky, a oslovit i další členy, aby **nám zasílali do kategorie AKTUALITY informace o nově vydaných knihách, o připravovaných a probíhajících výstavách, o pořádaných konferencích a seminářích či dalších akcích**, na nichž se podílejí členové ČNS a jež korespondují se zásadami činnosti ČNS. Webové stránky jsou určeny k informování o ČNS jako základní oborové organizaci a o její aktuální činnosti a činnosti jejích členů. Informace zasílejte prosím na e-mailovou adresu: info@narodopisnaspolecnost.cz nebo martin.novotny@nulk.cz.
- Stránky si můžete prohlédnout na této adrese: www.narodopisnaspolecnost.cz.

Členská základna

- K 31. prosinci 2023 bylo ukončeno členství třem členkám, konkrétně Mgr. Tereze Vašíkové, Mgr. Heleně Medřické, Mgr. Elišce Leisserové. Na vlastní žádost ukončila členství v ČNS Mgr. Jana Malecká, Ph.D.
- Dne 30. ledna 2024 zemřela členka ČNS Mgr. Monika Tauberová.
- Pro komunikaci se členy ČNS je využívána jak e-mailová, tak klasická pošta. Tímto bychom chtěli požádat členy ČNS, aby nám, **pokud došlo nebo někdy v budoucnu dojde ke změně jejich e-mailové nebo poštovní adresy, obratem sdělili její nové znění**. Stejně tak, pokud **dojde ke změně příjmení**, děkujeme. Platná poštovní a e-mailová adresa je potřeba pro zasílání informací a publikací ČNS – například Zpravodaje ČNS nebo Národopisného věstníku. Je škoda, pokud k adresátům zásilky a informace nedorazí a vracejí se zpět jako nedoručitelné. Informace o změně adres, prosím, zasílejte na e-mailovou adresu: woitsch@eu.cas.cz nebo na **poštovní adresu**: Česká národopisná společnost, Národní třída 3, 117 20 Praha 1. Děkujeme.
- ČNS upozorňuje, že e-mailovou poštou komunikuje pouze se členy, kteří podepsali souhlas se zpracováním osobních údajů. Ti, kteří tak neučinili, byli vymazáni z hromadného seznamu pro doručování elektronické pošty. Souhlas mohou podepsat i nadále po kontaktování Mgr. Josefa Urbana na e-mailové adrese: josef.urban@nmvp.cz.

Členské příspěvky

- Upozorňujeme členy, kteří ještě neuhradili členské příspěvky za rok 2023, aby tak obratem učinili.
- Zároveň upozorňujeme, že členské příspěvky aktuálně činí:

Řádný člen: 400 Kč / rok

Kolektivní člen: 1500 Kč / rok

senioři nad 70 let: 0 Kč (s možností dobrovolného příspěvku na činnost ČNS)

- HV ČNS děkuje za zaslání **dobrovolného příspěvku** na činnost ČNS, a to PhDr. Nadě Valáškové, CSc.
- Členské příspěvky můžete uhradit poštou či bankovním převodem na účet České národopisné společnosti: **2300812413/2010, FIO banka, a. s.** (prosíme, pro lepší identifikaci platby napište do zprávy pro příjemce své jméno) nebo po předchozí domluvě také u pokladní ČNS PhDr. Mgr. Magdaleny Maňákové, Ph.D. (magdalena.manakova@nul.cz).

**Hlavní výbor přeje všem členům ČNS
veselé Velikonoce a krásné jarní dny roku 2024!**

Batikované kraslice „halúzkové“ z Ostrožské Nové Vsi, 2014.
Autorka: Marie Vlčková, držitelka titulu Nositel tradice lidových řemesel.
Sbírka Slovákého muzea v Uherském Hradišti.

Zpravodaj České národopisné společnosti, ročník 28, 2024, č. 1
Zpracovali Marta Kondrová a Jiří Woitsch.
Vydala ČNS se sídlem v Praze, Národní tř. 3 / Praha, březen 2024.

Hlasovací lístek

Ankety o nejvýznamnější počín v oboru za rok 2023

V jednotlivých kategoriích uveďte vždy jen jednu akci, která dle Vás měla největší význam pro další rozvoj oboru:

1. kategorie **Odborná publikace:**

2. kategorie **Expozice, výstava:**

3. kategorie **Vědecká konference, národopisná akce:**

Jméno a příjmení hlasujícího člena ČNS:

Hlasovací lístky s uvedením jména (instituce u kolektivních členů) zašlete **do**
15. května 2024 na e-mailovou adresu Mgr. Marty Kondrové:
marta.kondrova@slovackemuzeum.cz

Je také možné předat hlasovací lístek osobně některému z členů Hlavního výboru, případně zaslat lístek na poštovní adresu ČNS:

Česká národopisná společnost, z. s., Národní třída 3, 117 20 Praha 1.